

zapomenutého hesla či tehdy, kdy se pedagog nemůže dostat k vlastním souborům, s přípravou technického zabezpečení výuky, se zajištěním přenosu obrazu při projekci, s nastavením konkrétního prostředí na školních počítačích, s problémy s počítačovým virem apod. Učitelé mohou s ICT technikem konzultovat specifický počítačový problém či výukovou situaci, ve které je potřeba použít počítač či internet. Pedagogové i žáci se budou cítit sebejistěji a naučí se nové ICT dovednosti v oblasti informatiky.

Ostatní šablony

Některé šablony pro střední i vyšší odborné školy jsou rozdílné. Školy si vyberou takové šablony, které jsou určeny právě pro konkrétní typ školy. Přehled šablon a jejich věcný výklad jsou uvedeny v příloze č. 3, která je nedílnou součástí výzvy. Žáci a studenti škol mohou objevovat zájmy, preference a vhodné směry vzdělávání a profesní orientace směřující k výběru povolání při vstupu na trh práce například prostřednictvím individuálních setkání se školním kariérovým poradcem. Šablony mohou být využity i pro metodu CLIL, která zvyšuje atraktivitu výuky tím, že propojuje cizí jazyky s jiným vzdělávacím oborem, a vzděláváním pedagogů tak přispívá ke zvyšování jazykových kompetencí žáků a studentů. Školy mohou také zajistit pro pedagogické pracovníky stáže u možných budoucích zaměstnavatelů. Tato šablona zvýší kvalitu každodenní práce při vzdělávání a výchově žáků a studentů. Pedagog se může během stáže věnovat například zvyšování kompetencí k zařazování průřezových témat, rozvoji tvořivého myšlení a badatelských postupů.

Proces schvalování

Žádost o podporu je vhodné předložit co nejdříve po ujasnění priorit školy a datum zahájení fyzické realizace přizpůsobit procesu schvalování, čímž se rozumí všechny činnosti od příjmu žádosti o podporu přes hodnocení, schválení, doložení podkladů pro vydání právního aktu a vyčlenění finančních prostředků až po samotné vydání právního aktu.

Závěrem

Výzvy „Šablony pro SŠ a VOŠ I“ budou pro školy významným usnadněním pro čerpání finančních prostředků z OP VVV, neboť se jedná o projekty zjednodušeného vykazování, tedy o sestavení projektu z již přednastavených šablon nebo aktivit. Šablony mají školám pomoci lépe zvládnout společné vzdělávání a podpořit vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem. Důležitou aktivitou je také podpora osobnostně profesního rozvoje pedagogů, jehož součástí je vzájemné setkávání a sdílení zkušeností.

Zajímavou aktivitou je spolupráce školy a zaměstnavatelů formou stáží pro pedagogy, které slouží k rozvoji odborných kompetencí využitelných ve výuce. **Školám doporučujeme využít možnosti bezplatných konzultací na nově zřízené lince +420 234 814 777, která je dostupná od pondělí do pátku v čase 9.00–15.00, nebo na e-mailové adrese dotazyZP@msmt.cz. Více informací k výzvám naleznete na webových stránkách <http://opvvv.msmt.cz> v záložce Výzvy OP VVV / Vyhlášené výzvy.**

II

PORADNA

Učitel praktického vyučování a odborného výcviku

? Jaký je rozdíl mezi profesemi „učitel praktického vyučování“ a „učitel odborného výcviku“? Konkrétně náplň činnosti příslušného pedagogického pracovníka.

SOUVISEJÍCÍ PŘEDPISY:

- vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, v platném znění
- nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě

ODPOVĚĎ:

Legální definice „učitele praktického vyučování“ a „učitele odborného výcviku“ je velice jednoduchá a odvíjí se od toho, zda daný pedagogický pracovník vykonává svou činnost právě v rámci odborného výcviku, nebo v rámci praktického vyučování.

Podle § 13 odst. 6 vyhlášky č. 13/2005 Sb., v platném znění, odborný výcvik uskutečňovaný ve škole nebo ve školském zařízení provádí **učitel odborného výcviku**.

Podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb., učební praxi, odbornou praxi a uměleckou praxi vyučuje učitel odborných a uměleckých odborných předmětů a **učitel praktického vyučování**.

Činnosti vykonávané učitelem odborného výcviku a učitelem praktického vyučování jsou obecně stanoveny **katalogem prací** ve vztahu k jednotlivým platovým třídám (9. až 11. platová třída). Jak v případě učitele odborného výcviku, tak v případě učitele praktického vyučování však katalog prací pouze konstatuje, že vykonávají „vzdělávací a výchovnou činnost“, případně „komplexní koordinaci vzdělávání“.

Konkrétnější vymezení náplně činnosti uvedených pedagogických pracovníků právní předpisy neobsahují. Závisí tedy na daném zaměstnavateli (škole), jak vymezuje obsah odborného výcviku a praktického vyučování ve školních vzdělávacích programech a jak činnosti učitele odborného výcviku a učitele praktického vyučování stanoví v pracovní náplni.

II

Seznamte se: Krajské akční plánování

PhDr. Daniela Kramulová,
Projektová publicistka
projektu P-KAP, Národní
ústav pro vzdělávání

NÚV Národní ústav
pro vzdělávání

S pojmy „krajské akční plány“ či „školní akční plány“ se setkáváme relativně krátkou dobu. Pro školy představuje akční plánování novou, zajímavou zkušenost i možnost využít podporu Evropských fondů pro financování vybraných aktivit. Akční plánování je zároveň potřebnou českou premiérou v oblasti sladění zájmů, potřeb a vzdělávacích strategií na úrovni národní, krajské a na úrovni škol, resp. jde o první plánování ve vzdělávací oblasti, v němž vyšší úrovně vycházejí z aktuální analýzy reálných potřeb škol a potřeb území.

Na přelomu roku 2015/2016 se všechny střední a vyšší odborné školy v republice setkaly s významnou součástí krajského akčního plánování – s online dotazníkem zaměřeným na analýzu potřeb škol, který připravil Národní ústav pro vzdělávání. Návratnost dotazníků, jež představovala 98 % z 1365 obeslaných škol, signalizovala, že školský management vítá zájem o potřeby svých škol, o překážky, na které narážejí, i o opatření, která by jim k plánovanému posunu pomohla.

Plán, jak lépe využít potenciál v kraji

Souhrnná, agregovaná data z analýzy potřeb škol se spolu s analýzou potřeb v území stala důležitým podkladem k akčnímu plánování rozvoje vzdělávání na úrovni kraje. Je zacílené na tzv. oblasti intervencí, tedy na rozvojové oblasti spadající do Strategie vzdělávací politiky do roku 2020, jež vznikla v gesci MŠMT, z níž také vychází operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV). V současné době už některé kraje mají své krajské akční plány schválené, jiné je dopracovávají. (Širší souvislosti krajského akčního plánování jsou naznačeny v grafu.)

Představme si ve stručnosti strategické oblasti rozvoje vzdělávání neboli oblasti intervencí, které se promítají do krajských i školních akčních plánů. K povinným oblastem patří: podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů; podpora polytechnického vzdělávání; podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě; rozvoj kariérového poradenství; rozvoj škol jako center celoživotního učení; podpora inkluze. Do

akčních plánů však lze zahrnout i oblasti nepovinné (rozvoj výuky cizích jazyků, ICT kompetence, čtenářská a matematická gramotnost) a ty, jež si plánující subjekty samy definují jako strategicky významné.

Žhavá témata

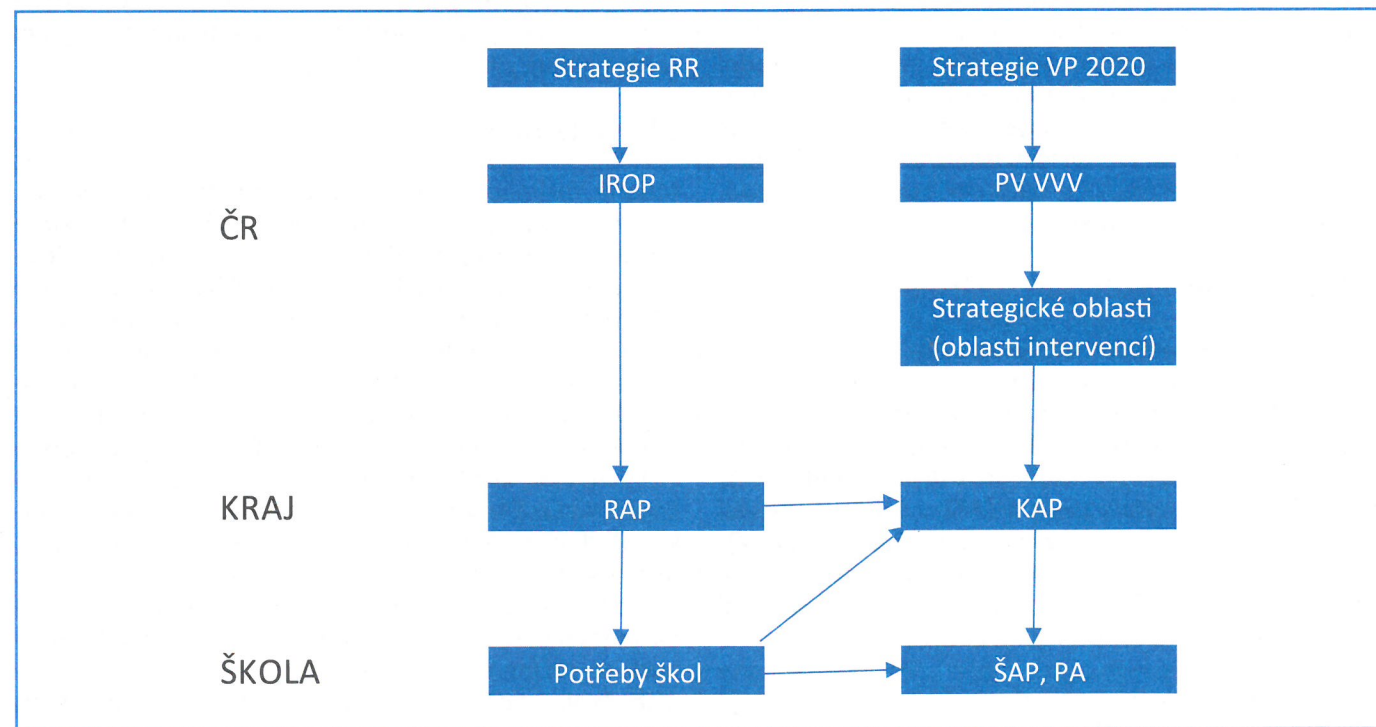
Mnohé ze jmenovaných oblastí jsou skutečně žhavými tématy, jimiž žijí nejen školy, ale i kraje a firmy, které v nich působí. Například na zlepšení odborného vzdělávání a větším provázání obsahu vzdělávání s potřebami trhu práce má zájem i Hospodářská komora ČR či Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. Podle údajů portálu Infoabsolvent (sledující uplatnění absolventů na trhu práce) spolupracuje zejména se středními odbornými školami a učilišti 60 % firem. Úroveň spolupráce se však různí od dlouhodobých smluv o partnerství po jednorázové akce typu exkurze či přednášky odborníka. Podpora polytechnického, tedy přírodovědného, technického a environmentálního vzdělávání, či rozvoj kompetencí k podnikavosti a iniciativě figurují v preferencích většiny škol na předních místech. V některých regionech se začíná rozvíjet i spolupráce středních a základních škol, např. formou nabídky aktivit využívajících potenciál středoškolských laboratoří, dílen i pedagogů, jež má přispět k většímu zájmu dětí o technické obory a odborné vzdělávání, a umožňují jim získat zkušenost s řadou manuálních činností, která generaci dnešních školáků chybí. Právě to je jeden z důvodů jejich nezájmu o některé studijní a učební obory, jejichž absolventi pak v praxi chybějí.

Cílem krajského akčního plánování (KAP) je sladit potřeby všech úrovní, posílit strategické plánování a systém řízení zaměřený na konkrétní výsledky a cíle. KAP dokáže lépe využívat a propojovat zdroje, jež jsou v regionech k dispozici. Vytvoření plánu, ať už krajského, či školního, je samozřejmě jen prvním krokem. Na něj navazují reálné aktivity – projekty krajů a škol (k nimž je směřovaná podpora z Evropských fondů), jejich realizace, vyhodnocení a na základě analýzy výsledků pak stanovení cílů pro další plánovací období. Během let 2016–2021 tak proběhnou dva plánovací cykly. V průběhu KAP je k dispozici krajům i jednotlivým středním a vyšším odborným školám metodická podpora, kterou zajišťuje Národní ústav pro vzdělávání prostřednictvím projektu Podpora krajského akčního plánování.

Podpora školám

Školní akční plán (ŠAP) jako strategický dokument rozvoje konkrétní školy samozřejmě nevzniká na zelené louce, ale vychází z již existujících koncepčních a strategických materiálů školy. Jednodušší variantou, jak si v prvním plánovacím období vyzkoušet akční plánování, jsou plány aktivit (PA), které mohou zahrnovat jen jednu či několik povinných oblastí intervencí. Významným informačním zdrojem pro tvorbu těchto plánů je již zmíněný dotazník, který škola vyplňovala v rámci rozsáhlého šetření analýzy potřeb škol.

Graf Širší souvislosti krajského akčního plánování

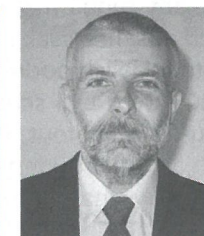

Vysvětlivky:
 Strategie regionálního rozvoje (RR) a Integrovaný regionální operační program (IROP) vznikají v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Strategie vzdělávací politiky 2020 (VP), operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) a strategické oblasti rozvoje vzdělávání (oblasti intervencí) vznikají v gesci MŠMT. Na úrovni kraje se vytváří v návaznosti na IROP Regionální akční plán (RAP), který je spolu se strategickými dokumenty MŠMT a výsledky analýzy potřeb škol podkladem pro tvorbu krajského akčního plánu (KAP). Na úrovni školy slouží jako podklad pro tvorbu školního akčního plánu (ŠAP) nebo plánu aktivit (PA) mj. analýza potřeb dané školy a KAP, v němž jsou uvedeny priority kraje ve vzdělávací oblasti.

II

Jak přistupovat ke studentům?

Ing. Radko Sáblik,
 ředitel Smíchovské střední
 průmyslové školy, Praha 5

SSPŠ
 Smíchovská střední
 průmyslová škola

Vzdělávání dětí i středoškoláků si zachovává svou tradiční podobu již v rádech staletí, a přitom se okolí do sebe zahleděného systému školství výrazně mění a bude se v následujících letech měnit ještě dynamičtěji. Vysoká naplněnost tříd už sama o sobě brání přistupovat ke studentům individuálně a vede k tomu, že se „učí na průměr“. Snaha „dokopat“ většinu studentů k ukončení ročníku a k maturitě ústí bohužel také do potlačování individuality u schopnějších a talentovanějších žáků. Mnozí studenti jsou přitom „podprůměr“ v některých předmětech a naopak velmi talentovaní na jiné. Většinu doby, kdy se učí, však věnují úsilí, aby zvládli předměty, které jim nejdou, a proto nemají čas rozvíjet se v oblastech, na které mají talent a které je budou později živit.

Dalším problémem je, že se studenti berou jen jako objekt vzdělávání a jsou dopředu vylučováni z možnosti stát se součástí vzdělávacího procesu. Pokud se někdo snaží s tím něco udělat, jeví se značné části pedagogické i rodičovské veřejnosti podezřele. Mohu ale na desítkách příkladů doložit, že přístup a motivace studentů ke vzdělávání se významně mění ve chvíli, kdy je jim dána zodpovědnost, kdy jsou pověřeni konkrétními úkoly. Ve chvílích, kdy je pověřím zastupováním školy, jednáním se sociálními partnery, když dostávají zodpovědnost za konkrétní projekt apod., se mohou „přetrhnout“, aby mou důvěru nezklamali. Vystupují naprosto jinak, než jak jsme u nich byli doposud zvyklí. Najednou působí překvapivě „dospěle“.

Uvedu jeden konkrétní případ z doby před pár dny. Na naši školu se ohlásila delegace ze švédské střední školy, která projevila zájem s námi spolupracovat. Na tu dobu jsem již měl domluvenou jinou akci, proto jsem jednáním pověřil trojici studentů třetího ročníku. Je pravda, že hosté byli dost zaskočeni, když je v ředitelně školy vítal právě tento „trojlístek“, ale nakonec jejich účast i úroveň oceňovali velmi pozitivně (jak mi sdělili, když jsem se ke konci jednání dostavil). Přitom se schůzka uskutečnila v pátek odpoledne, kdy už daní studenti mohli myslet na víkendové radovánky. Přesto ani na chvíli nezaváhali, když jsem je oslovil, a vyšli mi vstříc.

U nás ve škole se již delší čas vedou legitimní debaty o tom, zda různé aktivity školy vlastně nebrání studentům v jejich vzdělávání. Na stejné téma se diskutuje i celostátně a nejspíš i mezinárodně. Střetávají se zde dva názory, které jdou zjednodušeně a ne zcela přesně formulovat do dvou tezí: První teze zní, že student má sedět v hodinách a poslouchat výklad, aby ho mohl následně při písemkách a zkoušeních interpretovat. Jakékoli vytrhávání studentů z výuky je pro ně škodlivé. Druhá teze potom tvrdí, že pro studenty je třeba připravovat co nejvíce akcí, při nichž se setkávají s praxí, nejlépe v kolektivu totiž vytvářejí různé projekty, poznávají zahraničí, mají kontakt se svými vrstevníky z jiných škol, včetně kontaktů mezinárodních, a přijímají zodpovědnost za konkrétní úkoly. Takto nabyté zkušenosti jsou k nezaplacení pro jejich další profesní uplatnění.

Zastánci obou teorií mají dost argumentů k podpoře svých názorů. Na naší škole zastává první tezi můj zástupce pro pedagogickou činnost a asi i většina pedagogického sboru. Určitě též část rodičů. Zastáncem druhé teorie jsem na naší škole já a menší část pedagogického sboru a pravděpodobně většina z dvaceti pěti spolupracujících absolventů, kteří již nejen studují na vysokých školách, ale také pracují v renomovaných soukromých firmách či sami podnikají. A určitě rovněž část rodičů.